

Základní informace o přejímání obilovin při intervenčním nákupu obilovin

Jedná se o všeobecné zásady platné k datu 1.11.2021 s tím, že pro aktuální hospodářský rok se veřejná intervence zahajuje pro pšenici obecnou v období od 1. listopadu do 31. května. Pro pšenici tvrdou, ječmen, kukuřici může být veřejná intervence zahájena Komisí prostřednictvím prováděcích aktů, pokud to vyžaduje situace na trhu. Produkty v rámci veřejné intervence mohou být nakoupeny za pevnou cenu nebo formou nabídkového řízení.

SZIF nevylučuje pozdější změny v případě legislativních nebo organizačních/provozních změn z důvodu zajištění plynulosti intervenčního nákupu.

Legislativa:

Zákon č. 256/2000 Sb., ze dne 14. července 2000, o Státním zemědělském intervenčním fondu a změně některých dalších zákonů, v platném znění;

Zákon č. 255/2012 Sb., ze dne 14. června 2012, o kontrole (kontrolní řád);

Nařízení vlády č. 180/2004 Sb., ze dne 31. března 2004, o provádění některých opatření společné organizace trhu s obilovinami, v platném znění;

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 231/2016 Sb., ze dne 14. července 2016, o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, v platném znění;

Nařízení Rady (EHS) č. 315/93, ze dne 8. února 1993, kterým se stanoví postupy Společenství pro kontrolu kontaminujících látek v potravinách, v platném znění;

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2002/32/ES, ze dne 7. května 2002, o nežádoucích látkách v krmivech, v platném znění;

Nařízení Komise (ES) č. 401/2006, ze dne 23. února 2006, kterým se stanoví metody odběru vzorků a metody analýzy pro úřední kontrolu množství mykotoxinů v potravinách, v platném znění;

Nařízení Komise (ES) č. 1881/2006, ze dne 19. prosince 2006, kterým se stanoví maximální limity některých kontaminujících látek v potravinách, v platném znění;

Nařízení Komise (ES) č. 333/2007, ze dne 28. března 2007, kterým se stanoví metody odběru vzorků a metody analýzy pro úřední kontrolu obsahu olova, kadmia, rtuti, anorganického cínu, 3-MCPD a benzo[a]pyrenu v potravinách, v platném znění;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007;

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013 ze dne 16. prosince 2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhu se zemědělskými produkty;

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o platební agentury a další subjekty, finanční řízení, schválení účetní závěrky, jistoty a použití eura;

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 ze dne 18. května 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování;

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1240 ze dne 18. května 2016, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování.

V případě přijetí nabídky obilovin k intervenčnímu nákupu se Obchodní podmínky intervenčního nákupu obilovin stávají součástí smluvního vztahu mezi nabízejícím subjektem a SZIF. Obchodní podmínky obsahují potřebné informace o intervenčním nákupu v aktuálním hospodářském roce.

1. Kontrola nabídky obilovin na místě nabídky

Po přijetí nabídky obilovin Oddělením školních programů a intervenčních opatření vybere toto oddělení náhodným výběrem, na základě analýzy rizika, nabídku partie a vystaví požadavek na předběžnou kontrolu nabídky na místě. Oddělení kontrol SOT pověří kontrolora SZIF provedením předběžné kontroly na místě. Předmětem kontroly je ověření fyzické přítomnosti nabízené partie obilovin na místě, homogenity nabízeného zboží, vhodnosti jeho uskladnění a jeho identifikovatelnosti, tj. oddělené skladování od jiného zboží. Kontroly jakosti se provádějí zrakově, čichem a v případě pochybností důslednou analýzou vybraných kvalitativních parametrů.

V případě, že se nabízená obilovina v místě uskladnění uvedeném v nabídce nenachází nebo nabízené množství nedosahuje alespoň 95 % objemu obiloviny uvedeného v nabídce, případně výsledky předběžné kontroly prokáží, že nabídka obilovin nesplňuje požadavky na jakost podle Přílohy I NK (EU) 2016/1238 včetně výskytu živého škůdce a je tím pro intervenční nákup nepřijatelná, kontrolor zapisuje zjištění do Zprávy o výsledku kontroly se závěrem, že nabídka nevyhovuje podmínkám intervenčního nákupu podle NK (EU) 2016/1240. Nabídka je odmítnuta s důsledkem propadnutí nabídkové záruky podle bodu 6.11 obchodních podmínek.

2. Kontrola přejímky obilovin

Naskladňování obilovin u **destinačních nabídek** může být zahájeno až po dohodnutí a podpisu Harmonogramu dodávek/přepouštění, ve kterém jsou závazně dohodnuty mezi prodávajícím, skladovatelem a kontrolorem jednotlivé termíny dodávek. Skladovatel a nabízející spolupracují na vytváření Harmonogramu dodávek/přepouštění tak, aby byl zajištěn příjem nejméně 120 t obilovin za pracovní den.

SZIF umožní podepsání Harmonogramu dodávek/přepouštění současně s první dodávkou obiloviny v případě, že se k podpisu dostaví osoby oprávněné podepsat tento dokument ze strany nabízejícího i skladovatele. Nedostaví-li se tyto osoby na místo podpisu, nebude naskladnění zahájeno.

Dodání do skladovacích prostor se musí uskutečnit nejpozději **do 60 dnů** od vydání Závěrečného nákupního listu; poslední možné datum dodání bude v Závěrečném nákupním listě uvedeno.

V případě **LOCO dodávky** je den po dni vystavení „Závěrečného nákupního listu“ považován za den dodání nabídky do intervenčního skladu. Od tohoto data musí být kontrola nabízené obiloviny uskutečněna **do 30 dnů**, a to podle Harmonogramu dodávek/přepouštění závazně dohodnutého a podepsaného mezi prodávajícím, skladovatelem a kontrolorem. Zahájení znamená dohodnutý den zahájení přepouštění z buňky uskladnění do buňky jiné.

Termín kontroly je nutné dodržet s ohledem na stanovené lhůty provedení platby za dodané množství, a to nejpozději do 65 dnů od data dodání obilovin.

Všechny nabízené obiloviny musí být převzaty podle data uvedeného v ZNL.

Nabízející musí dodat množství, které je uvedené v Závěrečném nákupním listě. Je – li skutečně dodané a převzaté množství menší než přidělené množství, nabízejícímu se uvolní záruka v plném rozsahu, pokud rozdíl nečiní více než 5 %. V případě, že množství plnění nabídky je pod 95 %, kontrolor ukončí převzetím již naskladněné obiloviny kontrolní přejímku a nabízejícímu následně propadne nabídková záruka úměrně k nedodanému množství.

V každém případě však musí být splněna podmínka minimálního množství 160 tun a respektovány možnosti volné skladové kapacity skladovatele.

2.1 Zjišťování kvality, vzorkování a ověření hmotnosti

Pro převzetí nabídky jsou závazná zjištění kvalitativních ukazatelů (viz Příloha č. 1) z kontraktního vzorku sestaveného z dílčích vzorků odebraných z celé nabídky. Pokud přejímka obiloviny probíhá v několika dnech, výsledný kontraktní vzorek tvoří směs souhrnných vzorků odebraných za každý den. Dílčí vzorky z LOCO nabídek je nutno odebrat minimálně z každých 60 tun, nestanoví-li předpisy EU jinak (u nabídek určených k analýze mykotoxinů je odběr vzorků častější), u destinačních nabídek se odebírají vzorky z každého dopravního prostředku.

U nabídek, které jsou určeny k analýzám na kontaminující látky, probíhá sestavení kontraktního vzorku v souladu s předepsanou metodikou EU a analýza je provedena z takto sestaveného kontraktního vzorku.

Zjišťované kontaminující látky pro intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2021:

- deoxynivalenol (DON)
- zearalenon (ZEA)
- ochratoxin A
- aflatoxin B1, suma aflatoxinů B1, B2, G1, G2;
- těžké kovy – kadmium (Cd), olovo (Pb).

Zjišťování všech uvedených kontaminujících látek se týká nabízené pšenice.

Kontaminující látky, které budou zjišťovány v průběhu intervenčního nákupu ze sklizně 2021, vycházejí z odborné studie „Analýza rizika výskytu kontaminujících látek v obilovinách nabízených do intervenčního nákupu – aktualizace 2018“ a vyjádření pro období intervence aktuálního kalendářního roku zpracované společností Agrotest fyto, s.r.o. Kroměříž.

Výčet sledovaných kontaminujících látek, stejně jako způsob jejich sledování při intervenčním nákupu obilovin včetně jednotlivých rizikových látek, údajů o maximálně přípustném obsahu těchto látek v obilovinách a výši fakturovaných cen za prováděné rozborů, jsou uvedeny na internetových stránkách SZIF www.szif.cz - v dokumentu “Zjišťování a stanovení kontaminujících látek při intervenčním nákupu obilovin”.

2.1.1 Destinační nabídka

Před začátkem vyskladňování vozidla se za přítomnosti kontrolora odebere z každého vozu vzorek v souladu s požadovanou metodikou vzorkování (ČSN ISO 24333, směrnice EU pro odběr vzorků pro kontaminující látky). Při odběru vzorků z dopravního prostředku se nesmí použít obilí z počátku nasávání a poslední zbytky z podlahy dopravního prostředku.

Ze vzorku odebraného z každého vozu je proveden rozbor takto: u první dílčí dodávky partie obilovin se provede laboratorní analýza všech ukazatelů jakosti (podle možností laboratoře skladovatele), u dalších dílčích dodávek se provádí analýza zejména vnějších jakostních ukazatelů: vlhkost, objemová hmotnost, maximální podíl látek jiných než základních zrn nezhoršené kvality. Vnitřní jakostní ukazatele pšenice, zejména dusíkaté látky a pádové číslo, jsou analyzovány orientačními stanoveními minimálně v každém pátém vzorku, záleží však na velikosti nabídky a posouzení kontrolora.

U pšenice je během destinační přejímky odebíráno vždy 100 dílčích vzorků na partii s ohledem na stanovování zejména deoxynivalenolu u každé nabídky s využitím na analýzy těžkých kovů, které budou zjišťovány rovněž z každé nabídky. V případě náhodného výběru na analýzy ostatních kontaminujících látek budou homogenizované vzorky také použity na analýzy.

Vozidlo je určeno k vyložení až v okamžiku, kdy provedená analýza dílčího vzorku prokáže vhodnost obiloviny k naskladnění. Pokud přejímka probíhá ve více dnech, souhrnné vzorky z jednotlivých dnů jsou pečetěny a uchovány k vytvoření kontraktního vzorku z celé dodávky.

V případě, že při odběru vzorků z dopravního prostředku a přípravě souhrnného vzorku není přítomen nabízející, jsou závazná zjištění nezávislé laboratoře skladovatele a jím připravený kontraktní vzorek, obojí provedené za účasti kontrolora SZIF.

Destinační dodávka je vážena na ověřené mostní váze za účasti kontrolora, který zjištěnou hmotnost zapíše do kontraktní karty.

2.1.2 LOCO nabídka

Vzorky jsou odebírány při přepouštění ze segmentu do segmentu, jinak je postup shodný s popisem ad bod 2.1.1.

Pokud je partie uskladněna ve více segmentech, je každý segment vzorkován zvlášť a analýza je provedena za nabízenou partii celkem. Pokud je nabízená partie uskladněna v hale, odebere se příslušný počet vzorků na místě.

U LOCO nabídky se ověření hmotnosti provede kubaturním výpočtem, tzn. kontrolor provede měření nedosypu v buňce uskladnění nabízené partie a použije objemovou hmotnost vykázanou v nabídce nebo zjištěnou z prvních odebraných vzorků při přepouštění. Zjištěné údaje zapíše do kontrolního listu Kubaturní výpočet.

Pokud je nabízená partie uskladněna ve více segmentech, kontrolor provede výpočet hmotnosti zásob pro každý segment. Vypočtené hmotnosti jednotlivých segmentů ve formuláři sečte a porovná s celkovým účetním stavem nabízené partie. Výsledný hmotnostní a procentový rozdíl celé partie nakonec uvede v údajích za partii celkem.

Rozdíl mezi množstvím zjištěným vážením skladovatele a evidovaným v jeho skladové evidenci a množstvím zjištěným volumetricky nesmí přesáhnout 5 %; je-li tolerance 5 % překročena, obiloviny musí být neprodleně převáženy na ověřené váze.

Požádá-li skladovatel o převážení nebo není-li možné ověřit požadované údaje v jeho dokumentaci, je přikročeno k vážení a kubaturní výpočet se neprovádí.

2.1.3 Odchyłky od standardního postupu přejímky obilovin

V případě, že přejímaná obilovina vykazuje odchylky od parametrů uváděných v podkladech ke kontrole nebo obilí neodpovídá minimálním požadavkům kvality uvedeným v Příloze I NK (EU) 2016/1238, v platném znění, přejímka je ukončena z důvodu nevhodnosti obilovin k intervenčnímu nákupu.

Kontrolor má právo posoudit dopad nevyhovujícího kvalitativního parametru dílčí dodávky na celkovou kvalitu přejímaného zboží a za předpokladu, že hodnota dílčího parametru kvality neovlivní celkovou kvalitu přejímaného zboží, tuto dodávku přijmout. Tento postup neplatí pro znaky vylučující z intervence, jako je nález živého škůdce, podezření na kontaminaci obilovin, snětivost pšenice atd. Odmítnuty mohou být také vozy obsahující zvýšený obsah fusariozních zrn, která zakládají riziko pro skladování obilovin a množení mykotoxinů v obilovinách.

V případě výskytu živého škůdce není možné nahradit odmítnuté množství z jiného skladu tak, aby byla zajištěna homogenita dodávané obiloviny, kontrolor uzavře kontrolní příjem. Ostatní podmínky budou řešeny podle aktuální situace.

V případě, že dojde ke sporu ohledně určitého kvalitativního ukazatele nebo je podezření na výskyt choroby (např. snětivost pšenice), které by znemožňovaly přijetí obilovin do intervenčních zásob, přejímka se přeruší. Vzorek je odeslán do akreditované laboratoře k posouzení a přejímka je obnovena/ukončena až po přijetí výsledků analýzy.

Sledované kvalitativní parametry obilovin při intervenčním nákupu
PŘÍLOHA I NK (ES) 2016/1238

	Pšenice obecná
A. Maximální obsah vlhkosti	14,5 %
B. Maximální procentní podíl látek jiných, než základních zrn nezhoršené kvality	12 %
1. Zlomky zrn	5 %
2. Zrnové příměsi	7 %
2.1 Příměsi jiné než skvrnitá zrna	7 %
a) scvrklá zrna	x
b) zrna jiných obilovin	x
c) zrna poškozená škůdci	x
d) zrna, jejichž klíček má změněnou barvu	x
e) tepelně poškozená zrna	0,50 %
2.2 Zrna skvrnitá	neuvedeno
3. Porostlá zrna	4 %
4. Nečistoty	3 %
z toho:	
a) cizí semena:	
- škodlivá	0,10 %
- ostatní	x
b) vadná zrna:	
- zrna tepelně poškozená zapařením či příliš prudkým sušením	0,05 %
- zrna napadená fusariózou	x
- ostatní	x
c) cizí látky	x
d) plevy	x
e) námel	0,02 %
f) zrna napadená snětí	x
g) nečistoty živočišného původu	x
C. Maximální procentní podíl zrn, která jsou zcela nebo zčásti bez sklovitého vzhledu	neuvedeno
D. Minimální objemová hmotnost (kg/hl)	73
E. Minimální obsah bílkovin (**)	11 %
F. Minimální číslo poklesu (Hagbergovo pádové číslo - sekundy)	220
G. Minimální sedimentační index - Zelenyho test (ml)	22

Kvalitativní parametry s označením „x“

Požadovaný rozbor bez zvláštního limitu, jehož hodnota se ale zohlední pro maximální limity stanovené v bodech 2 a 4 tabulky.

„neuvedeno“ Nepoužije se, rozbor není požadován.

(**) % sušiny.

Látky jiné než základní zrna nezhoršené kvality jsou definovány v části I přílohy I prováděcího nařízení (EU) 2016/1240.

Zrna základních obilovin a zrna jiných obilovin, která jsou vadná nebo napadená snětí, se klasifikují jako „nečistoty“ i v případě, že mají vady, které patří do jiných kategorií.

KONTAMINUJÍCÍ LÁTKY

Mykotoxiny	Pšenice obecná
Deoxynivalenol (DON); max. obsah (µg/kg)**	1 250
Zearalenon (ZEA); max. obsah (µg/kg)*	100
Ochratoxin A; max. obsah (µg/kg)	5
Aflatoxin B ₁ ; max. obsah (µg/kg)	2
Aflatoxiny (B ₁ +B ₂ +G ₁ +G ₂); max. obsah (µg/kg)	4
Těžké kovy	
Olovo; max. obsah (mg/kg)	0,2
Kadmium; max. obsah (mg/kg)	0,1

* Žádost o stanovení zearalenonu je vystavena v případě, kdy je vzorek zaslán na stanovení deoxynivalenolu přesnou metodou do smluvní laboratoře, a provádí se v případě, že hodnota DON zjištěná orientační metodou je od 0,5 mg/kg výše bez započtení nejistoty.

** V případě výskytu fusariozních zrn během dodávky obiloviny či v kontraktním vzorku je nabídka automaticky určena ke stanovení DON přesnou metodou HPLC.

Zpracovala: Ing. Taťána Benešová, DiS.
Ing. Martina Navrátilová
Oddělení kontroly SOT

Praha, 31. října 2021